

Det turkiska näringslivets lobbyister i Bryssel, **Eray Akdag** och **Bahadır Kaleagasi** är upprörda över de negativa stämningarna i Europa mot Turkiets eventuella medlemskap i EU. Framför allt riktas kritiken mot Frankrikes president Nicolas Sarkozy, vars skeptiska uttalanden om Turkiet de betraktar som "turkofobiska" och "främlingsfientliga".

AV TOBIAS WIKSTRÖM (TEXT), ERIK LUNTANG (FOTO)
tobias.wikstrom@di.se, 08-573 652 75

HÅRDA REFORMKRAV. I över tio år har Bahadır Kaleagasi (t h) varit näringslivsorganisationen Tüsiads lobbyist i Bryssel. Med kollegan Eray Akdag arbetar de för ett turkiskt EU-medlemskap och ställer hårda re-

Turkiskt näringsliv

BRYSEL

Med buller och bång inleddes för fyra år sedan förhandlingarna om Turkiets EU-anslutning. Men nu råder i det närmaste iskyla i relationen mellan Turkiet och vissa delar av EU. Fullt medlemskap tycks avlägset och flera EU-ledare vill i stället arbeta för ett B-medlemskap i EU för Turkiet, ett så kallat privilegierat partnerskap.

I dag ska Europaparlamentet återigen debattera Turkiets medlemskap och landets reformframsteg.

"När vi röstade i utrikesutskottet för två veckor sedan vann socialistgruppen med en enda röst om att det fortfarande är medlemskapsförhandlingar som gäller och inte privilegierat partnerskap", säger Inger Segelström, Europaparlamentariker för socialdemokraterna.

Hon anser att det har blivit mer opportunt att vara emot ett turkiskt EU-medlemskap sedan den franske presidenten Nicolas Sarkozy och den tyska förbundskanslern Angela Merkel öppet vädrat sin skepsis mot Turkiet.

Men Inger Segelström anser att medlem-

skapsförhandlingarna är viktiga för dem som kämpar för mänskliga rättigheter i Turkiet.

"Den dag EU börjar backa och börjar tala om privilegierat partnerskap då är min oro att de andra krafterna får större inflytande, och vad händer då?"

Motvilja från tunga politiker

I flera decennier har Turkiet varit på väg in i EU. Landet har haft ett förmånligt läge med sin tullunion med EU, handeln med varor har alltså inte mött några gränshinder.

Det är alltså inte för handelns skull som EU vill ha med Turkiet.

Eller ville. Det är nämligen inte alls säkert att EU kommer att släppa in Turkiet trots att den formella processen är i full gång.

Flera tunga politiker runt om i Europa har vädrat sin motvilja till ett fullt turkiskt medlemskap.

Gunnar Hökmark håller dock inte med Inger Segelström att antiturkiska vindar har ökat i styrka i Europaparlamentet.

"Om man vore turk och tittar på EU ser

man visserligen att det finns några som är mycket emot ett medlemskap. Men så var det även när vi påbörjade medlemsförhandlingarna."

Tvärtom påpekar han att Frankrike, som tidigare sagt sig vilja avbryta förhandlingarna med Turkiet, nu har ändrat sig. Den franske presidenten har sagt att han inte ska använda Frankrikes tid som ordförandeland, som inleddes den 1 juli, till att bromsa den turkiska processen.

Han anser att politikerna måste våga diskutera fördelarna med ett turkiskt medlemskap med väljarna inför EU-valet nästa år.

"Vill vi ha ett stabilt och demokratiskt Turkiet eller ett Turkiet som vänder sig mot Moskva eller Teheran?"

Upprörd över negativa stämningar

Det turkiska näringslivets organisation Tüsiad har varit mycket aktiv för att driva fram ett reformarbete och presenterade nyligen en omfattande rapport med uppmaning till detta. Samtidigt ger rapporten en rätt dystert bild av tillståndet i nationen.

Här finns kritik mot den dåliga ställning som yttrandefriheten har i Turkiet, men också mot mer lättlösta bekymmer som att domstolsväsendet måste få bättre tillgång till frimärken för att klara sin postgång.

Bahadır Kaleagasi, Tüsiads Brysselchef, är upprörd över de negativa stämningarna som kommer från Frankrike. Han säger att turkiska företag går miste om miljarder euro i uteblivna affärer i Frankrike.

Affärsrelationerna är nedkylda. Det gäller även åt andra hållet. Bahadır Kaleagasi nämner att Turkiet håller på att implementera EU:s miljö- och avfallsregler vilket öppnar en marknad värd 60 miljarder euro, 550 miljarder kronor, i en sektor där franska företag är framträdande.

Men turkiska upphandlare undviker franska företag av politiska skäl.

Liknande scenarier kan bli verklighet när Turkiet vill bygga upp sin kärnkraft. Också här kan franska företag gå miste om affärer.

Att Bahadır Kaleagasi anser att situationen är allvarlig går inte att ta miste på. Han talar om "Sarkozys patologiska uttalanden"

ormkrav. De har publicerat rapporten "Towards full membership" och bedömer där att Turkiet kommer att vara färdigt att accepteras som medlem år 2014.

rasar mot Europa

"Uppfattningen i Turkiet är inte sällan att Europa kommer att behöva Turkiet mer än tvärtom."

MARTIN PALM, STATSVETARE OCH TURKOLOG I ISTANBUL

och kallar dem "turkofobiska" och "främlingsfientliga".

Bahadır Kaleagasi anser att den vacklande inställningen till Turkiet försvagar bilden av EU på ett globalt plan. På andra håll i världen förstår man inte varför tunga europeiska ledare inte vill att EU ska växa.

Bahadır Kaleagasi avfärdar alternativet "privilegierat partnerskap" utan möjlighet till medlemskap. De länder som har en liknande ställning i dag, Eftaländer som Norge, har en option att bli medlemmar om de önskar. Fanns inte det perspektivet skulle inget land vilja underkasta sig att behöva följa regler utan att kunna delta i beslutsfattandet.

Inkonsekventa EU-krav

Turkietexperten Martin Palm anser att EU-processen har haft stor betydelse för reformtakten, även om det finns mycket kvar att göra:

"Det räcker inte att ändra en lag. Det gör tyvärr inte att poliser och byråkrater direkt ändrar tillämpning."

I den allmänna debatten i Turkiet uppfat-

tas inte alltid EU:s krav som konsekventa.

"Många har lagt ned tanken på ett medlemskap. De ser EU som en organisation som sätter upp olika kriterier och Turkiet uppfyller dem. Men sedan kommer det nya kriterier, specifikt för Turkiet", säger Martin Palm.

Han tillägger att det påpekas i den turkiska debatten att Rumänien och Bulgarien, som nyligen blev EU-medlemmar, har sämre ekonomiska förutsättningar än Turkiet och på flera sätt är mer instabila än Turkiet.

En viktig anledning till att motståndet mot EU har accentuerats är attityden från europeiska politiker.

"Det uppfattas som kränkande. Attityden är att Europa anser sig stå över Turkiet."

Martin Palm berättar att det i Turkiet ofta talas om att landet har en ung befolkning och en snabbt växande ekonomi. EU-länderna har däremot en åldrande befolkning och kommer att få brist på människor i arbetsför ålder i framtiden.

"Uppfattningen i Turkiet är inte sällan att Europa kommer att behöva Turkiet mer än tvärtom."

Di FAKTA

Grundades 1923

Den turkiska republiken grundades 1923 av generalen och politikern Mustafa Kemal Atatürk. Under sin tid som president ledde han en omfattande modernisering och sekularisering av landet med målet att skapa en nationalstat av europeisk modell. 1999 gavs Turkiet status som kandidatland i EU. Faktiska förhandlingar om medlemskap inleddes hösten 2005.

Huvudstad:	Ankara (4 miljoner invånare).
Folkmängd:	73 miljoner.
Yta:	779 452 km ² (som Sverige och Norge tillsammans).
Inflation:	7,3 procent (årsbasis 2007).
Ekonomisk tillväxt:	6,5 procent (förväntad, 2007).
BNP per capita:	54 600 kronor (2006).
Officiell arbetslöshet:	8,8 procent (2007).
Religion:	Islam (99 procent, huvudsakligen sunni).
Läskunnighet:	88 procent (män: 96 procent, kvinnor: 80 procent).

Statschef: President Abdullah Gül (sedan augusti 2007).

Premiärminister: Recep Tayyip Erdogan (sedan 2003).

Utrikesminister och EU-chefsförhandlare: Ali Babacan.

AKP-partiet (rättvis- och utvecklingspartiet) stärkte sin ställning som landets största politiska parti i parlamentsvalet i juni 2007 då partiet fick 46,6 procent av rösterna. AKP har sina rötter i tidigare islamska partier, men betecknar sig som ett konservativt ickereligiöst parti.

Turkiet är den sjunde största tillverkaren av stål och järn i Europa. Turismen har fördubblats under de senaste fyra åren och landet är nu det nionde mest besökta landet i världen.

Svensk export till Turkiet: 9,6 miljarder kronor (2007).

Svensk import från Turkiet: 7,3 miljarder kronor (2007).

Källa: Exportrådet

Di FAKTA

EU-politikernas krav på Turkiet:

Ändringen av den omstridda paragraf 301 är inte tillräcklig för att yttrandefriheten ska vara säkerställd.

Kurdernas rättigheter måste stärkas ytterligare.

Arbetet med en ny konstitution måste fortsätta.

Bekämpa korruptionen

Källa: Ur Europaparlamentets rapport (beslutas i dag)

Tüsüds krav på de egna politikerna:

En ny lag om politiska partier bör införas.

Den offentliga sektorn måste professionaliseras.

Yttrandefrihet och religionsfrihet måste stärkas.

Domstolsväsendet måste reformeras.

En strategi för klimatfrågan måste införas.

Den omfattande svarta ekonomin måste bekämpas.

Källa: Ur rapporten "Towards full membership", Tüsüd, maj 2008.